

**ROBNA RAZMJENA SA INOZEMSTVOM
INDEKSI JEDINIČNIH VRIJEDNOSTI IZVOZA I UVOZA**

**EXTERNAL TRADE STATISTICS
EXPORTS AND IMPORTS UNIT VALUE INDICES**

KOMENTAR:

Za treće tromjesečje 2018. ostvaren je ukupan porast izvoznih cijena od 4,9% i ukupan porast uvoznih cijena od 3,6% u odnosu na 2017. godinu.

U odnosu na baznu 2015. godinu za treće tromjesečje 2018. ostvaren je ukupan porast izvoznih cijena od 7,4% i ukupan porast uvoznih cijena od 4,9%.

Prema područjima KD BiH 2010 za treće tromjesečje 2018. u odnosu na 2015. ostvaren je rast izvoznih cijena 10,2% u području B „Vađenje ruda i kamena“, 7,2% u području C „Prerađivačka industrija“ i 4,2% u području A „Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo“.

U istom periodu ostvaren je rast uvoznih cijena 30,1% u području B „Vađenje ruda i kamena“, 4,2% u području C „Prerađivačka industrija“ i pad 1,8% u području A „Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo“.

Posmatrano po sektorima SMTK Rev. 4 za treće tromjesečje 2018. u odnosu na 2015. najveći porast izvoznih cijena od 38,3% ostvaren je u sektoru 3 „Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi“.

U istom periodu najveći porast uvoznih cijena od 25,6% ostvaren je u sektoru 3 „Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi“.

Detaljniji podaci bit će objavljeni u publikaciji "Mjesečni statistički pregled FBiH".

COMENTARY:

In the third quarter of 2018 in relation to 2017 the exports unit values are 4.9% increased in total and imports unit values are 3.6% increased.

In relation to the base year 2015 the exports unit values in the third quarter of 2018 are 7.4% increased in total and imports unit values are 4.9% increased.

According to NACE Rev. 2 sections in the third quarter of 2018 in relation to 2015 the exports unit values are increased 10.2% in section B "Mining and quarrying", 7.2% in section C "Manufacturing" and 4.2% in section A "Agriculture, forestry and fishing".

The imports unit values are increased 30.1% in section B "Mining and quarrying", 4.2% in section C "Manufacturing" and decreased 1.8% in section A "Agriculture, forestry and fishing".

According to SITC Rev. 4 sections in the third quarter of 2018 in relation to 2015 the exports unit values highest increase 38.3% is in section 3 "Mineral fuels, lubricants and similar products".

In the same period the imports unit values highest increase of 25.6% is in section 3 "Mineral fuels, lubricants and similar products".

Detailed data will be disseminated in Monthly Statistical Review of the Federation of BiH.

INDEKSI JEDINIČNIH VRIJEDNOSTI IZVOZA I UVOZA (PAASCHE) PO PODRUČJIMA KD BiH ZA 3. KVARTAL 2018
 EXPORT AND IMPORT UNIT VALUE INDICES (PAASCHE) BY SECTIONS OF NACE Rev. 2 FOR 3rd QUARTER 2018

	IZVOZ EXPORTS		UVOZ IMPORTS	
	<u>VII-IX 2018</u> Ø 2015	<u>VII-IX 2018</u> I-XII 2017	<u>VII-IX 2018</u> Ø 2015	<u>VII-IX 2018</u> I-XII 2017
UKUPNO TOTAL	107,4	104,9	104,9	103,6
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING	104,2	103,9	98,2	96,1
B VAĐENJE RUDA I KAMENA MINING AND QUARRYING	110,2	103,1	130,1	101,1
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA MANUFACTURING	107,2	104,9	104,2	104,1

INDEKSI JEDINIČNIH VRIJEDNOSTI IZVOZA I UVOZA (PAASCHE) PO SEKTORIMA SMTK Rev. 4 ZA 3. KVARTAL 2018
 EXPORT AND IMPORT UNIT VALUE INDICES (PAASCHE) BY SECTIONS OF SITC Rev. 4 FOR 3rd QUARTER 2018

	IZVOZ EXPORTS		UVOZ IMPORTS	
	<u>VII-IX 2018</u> Ø 2015	<u>VII-IX 2018</u> I-XII 2017	<u>VII-IX 2018</u> Ø 2015	<u>VII-IX 2018</u> I-XII 2017
UKUPNO TOTAL	107,4	104,9	104,9	103,6
0 HRANA I ŽIVE ŽIVOTINJE FOOD AND LIVE ANIMALS	87,0	96,7	101,0	98,7
1 PIĆA I DUHAN BEVERAGES AND TOBACCO	108,5	102,8	99,0	105,1
2 SIROVE MATERIJNE NEJESTIVE, OSIM GORIVA INEDIBLE RAW MATERIALS, EXCEPT FUEL	111,8	107,5	113,0	112,1
3 MINERALNA GORIVA, MAZIVA I SRODNI PROIZVODI MINERAL FUELS, LUBRICANTS AND SIMILAR PRODUCTS	138,3	108,6	125,6	119,5
4 ULJA, MASTI I VOSKOVI ŽIVOTINJ. ILI BILJNOG PORIJEKLA EDIBLE OIL, LARD AND WAX OF ANIMAL OR PLANT ORIGIN	88,5	81,9	94,1	95,2
5 HEMIJSKI/KEMIJSKI PROIZVODI CHEMICAL PRODUCTS	97,9	102,2	99,3	102,7
6 INDUSTRIJSKI PROIZVODI, RAZVRSTANI UGLAVNOM PO SIROVINAMA INDUSTRIAL PRODUCTS, CLASSIFIED MOSTLY BY RAW MATERIAL	113,5	108,5	103,5	101,9
7 MAŠINE/STROJEVI I TRANSPORTNA SREDSTVA MACHINERY AND TRANSPORT EQUIPMENT	107,4	103,3	101,7	100,4
8 RAZNI INDUSTRIJSKI PROIZVODI MISCELLANEOUS INDUST. GOODS	103,9	103,1	100,2	98,2

Izvor: Baza podataka Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje BiH.

Source: Indirect Taxation Authority of BiH database.

Prethodni podaci

Previous data

Izvori i metode prikupljanja podataka

Osnovni/temeljni izvor podataka za statistiku vanjske trgovine FBiH je Jedinstvena carinska isprava (JCI) koju deklarant (poslovni subjekt ili druga ovlaštena osoba, npr špediter) podnosi carinarnici prilikom carinjenja robe. Za prikupljanje i kontrolu ispravnosti carinskih deklaracija odgovorna je Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje BiH (UIO), koja propisuje oblik, sadržaj, način ispunjavanja i podnošenja isprava u carinskom postupku. Federalni zavod za statistiku preuzima od Agencije za statistiku BiH, originalnu carinsku bazu podataka UIO u obliku slogova na magnetnom mediju i dalje ih statistički obrađuje i publicira.

Jedinica posmatranja

Jedinica posmatranja statističkog istraživanja robnog prometa s inostranstvom/inozemstvom je svaka robna isporuka koja se obavlja u okviru izvoza i uvoza robe, koja je homogena s gledišta vrste proizvoda, zemlje porijekla odnosno namjene, načina plaćanja i momenta prelaska granice. Isključuje se trgovina uslugama.

Klasifikacije i nomenklature

U statistici vanjske trgovine FBiH primijenjuje se Carinska tarifa BiH (CT BiH) koja je usklađena sa Kombiniranom nomenklaturom (CN) Evropske unije i Harmoniziranim sistemom/sustavom (HS) Svjetske carinske organizacije (WCO). Vanjskotrgovinske transakcije za svaki pojedinačni proizvod prate se na nivou/razini tarifne oznake od deset cifara. CT BiH je povezana sa Standardnom međunarodnom trgovinskom klasifikacijom UN (SITC, Rev. 4) i sa Klasifikacijom djelatnosti KD BiH 2010 koja je usklađena sa statističkom klasifikacijom ekonomskih aktivnosti EU (NACE, Rev. 2)²⁾. CT BiH podliježe godišnjoj reviziji u cilju usklađivanja sa izmjenama CN-a.

Konverzija valute

Podaci o izvozu i uvozu izraženi su vrijednosno u konvertibilnim markama. Vrijednosti izražene u drugim valutama preračunavaju se u konvertibilne marke primjenom tekućih dnevnih kurseva / tečajeva koji vrijede na dan carinjenja, a utvrđuje ih Centralna banka BiH. Sve su vrijednosti obračunate na osnovi pariteta franko BiH granica: FOB cijene za izvoz i CIF cijene za uvoz.

Obuhvat podataka

Iz procedure izračunavanja indeksa izvoznih i uvoznih cijena (jediničnih vrijednosti) isključuju se sljedeći zapisi:

- proizvodi koji se ne pojavljuju u nekom od posmatranih perioda
- proizvodi koji nemaju podatak bilo za vrijednost (statistička vrijednost) bilo za količinu (neto masa)
- elementarni indeksi koji su manji od 0,5 mediane, odnosno veći od 2 mediane, pri čemu se mediana računa za niz svih CN koje su vezane za isti odsjek SMTK (2 cifre)
- električna energija budući da tu nema podatka o neto masi

Sources and methods of data collection

The main source of data for the statistics on exports and imports is Single Administrative Document (SAD). The B&H Indirect Taxation Agency (ITA) is responsible for collection and control of the validity of SAD, and it also determines the form, the content, the way of filling in, and the way of submitting of SAD. Institute for Statistics of FBiH receives from the B&H Agency for statistics original customs database originated and reviewed from the Indirect Taxation Agency and performs further data processing and dissemination.

Observation unit

Observation unit of statistical survey on trade in goods with the rest of the world is every exports / imports transportation of goods, homogenous in terms of production type, country of origin and/or destination, mode of payment and border-crossing time. Trade in services is excluded.

Classification and Nomenclatures

The Customs Tariff of B&H (CT) is used in External Trade Statistics. The tariff is in line with the EU Combined Nomenclature (CN) and with the Harmonized Commodity Description and Coding System (HS), which is managed by the World Customs Organization (WCO). External trade statistics present trade flows on each single product (the ten-digit subheading level of the CT). CT is linked to the international trade classification of the UN (SITC, Rev.4), and to the B&H Classification of Activity, which is in line with EU classification of economic activities (NACE Rev. 2). The B&H Customs Tariff is revised every year to follow the updates of CN.

Validation

The value of exports and imports are expressed in convertible marks. The value expressed in other currency is converted into convertible marks by current daily exchange rate list valid on the day of custom clearance. Exchange rate list is established by Central bank of Bosnia and Herzegovina. All values are calculated according to free B&H border parity, i.e. exports based on FOB parity, and imports based on CIF parity.

Data coverage

The following records are excluded from the calculation of the unit value indices:

- the items which are not appeared in the some of the observation periods
- the items with missing statistical value or net mass
- the elementary indices which are outside from the interval of acceptance (0.5 median; 2 median), where the median is calculated for the groups of CN altogether in line with the same SITC division
- the electricity (because there is no net mass data)

Izračunavanje indeksa

Indeksi se računaju u dva koraka, posebno za izvoz i posebno za uvoz. Prvo se računaju elementarni indeksi za svaki pojedini tarifni broj carinske tarife BiH (CN) prema sljedećoj formuli:

$$I_{Q,y}^{CN} = \frac{UV_{Q,y}^{CN}}{UV_{y-1}^{CN}}$$

gdje su:

CN – proizvod prema CN klasifikaciji
UV – jedinična vrijednost izračunata dijeljenjem vrijednosti sa količinom u Kg (neto masa)
Q – kvartal
y – godina

Potom se na bazi elementarnih indeksa izračunavaju grupni indeksi prema Paasche formuli:

$$P_{Q,y} = \frac{\sum v_{Q,y}^{CN}}{\sum \frac{1}{I_{Q,y}^{CN}} \times v_{Q,y}^{CN}}$$

gdje su:

CN – proizvod prema CN klasifikaciji
v – vrijednost (statistička vrijednost)
I – elementarni indeks
Q – kvartal
y – godina

Indeksi su izračunati u odnosu na prethodnu godinu (kao lančani indeksi), a na baznu godinu se preračunavaju množenjem sa prosječnim godišnjim indeksima svih godina unazad sve do bazne godine. Kao bazna godina uzima se 2015.

Calculation of indices

The indices are calculated in two steps. The elementary indices are calculated for every single CN code as follows:

$$I_{Q,y}^{CN} = \frac{UV_{Q,y}^{CN}}{UV_{y-1}^{CN}}$$

where:

CN – single product according to CN
UV – unit value calculated by dividing statistical value with net mass
Q – quarter
y – year

Then, in the second step, the unit value indices are calculated according to Paasche formula as follows:

$$P_{Q,y} = \frac{\sum v_{Q,y}^{CN}}{\sum \frac{1}{I_{Q,y}^{CN}} \times v_{Q,y}^{CN}}$$

where:

CN – single product according to CN
v – value (statistical value)
I – elementary index
Q – quarter
y – year

The indices are calculated in relation to the previous year and are chained to base year by multiplying with annual average indices for every year backwards to base year. The base year is 2015.

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. dr. Emir Kremić, direktor
Person responsible: Assist. Prof. Emir Kremić, Director General

Saopćenje pripremili: Sanja Ambrožić, Haris Čengić
Prepared by: Sanja Ambrožić, Haris Čengić

<p>Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor <i>Users are kindly requested to state the source</i></p>
--

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet